

کشاورزان بخوانند

هرس سبز

هرس های سبز اگر چه هرس های تابستانه نیز نامیده می شود اما در عمل بر حسب نوع آن می توان این پیرایش ها را از اوایل بهار تا اواخر تابستان انجام داد.

از مهم ترین هرس های تابستانه که در دوره فعالیت گیاه یعنی هنگامی که گیاه دارای برگ و احیاناً گل و میوه است انجام می شود، حذف گل ها و میوه های اضافی است که تنک کردن نامیده می شود.

این پیرایش از اول بهار ، یعنی زمان شکوفایی گل ها تا هنگامی که میوه ها به قطر حدود یک سانتی متر می رسد می تواند انجام شود.

هدف از پیرایش (هرس) گل و میوه، تنظیم مقدار بار درخت متناسب با قدرت آن است چرا که بیشتر درختان میوه بیش از حد توانایی خود، گل تولید می کنند که اگر همه این گل ها تبدیل به میوه شوند، درخت ضعیف و میوه ها ریز و نامرغوب خواهند شد.

ضمن این که ممکن است درخت دچار سال آوری (باردهی متناوب) شود و به همین دلیل باید بیشتر گل ها و میوه های جوان را حذف کرد.

البته در بین درختان میوه تعدادی از آن ها مثل آلبالو، بادام، گیلان، پسته، فندق و مرکبات نیازی به تنک شدن ندارند و می توانند تمام میوه هایی را که پس از ریزش های طبیعی روی درخت باقی می ماند، رشد بدهند و در تعدادی هم مثل زردآلو و آلو هر چند که اگر

تعداد میوه ها کمتر باشد، میوه ها درشت تر خواهد بود اما تنک کردن کمک چندانی به این امر نمی کند بنابراین این گروه از گیاهان را نیز تنک نمی کنند.

اما دیگر میوه ها مثل سیب، گلابی، هلو و انگور به تنک شدن واکنش مثبت و زیادی نشان می دهند و باید حتما تنک شوند. البته باید توجه داشت درصدد گل ها و میوه های حذف شده بستگی به نوع درخت، میزان رشد آن و تعداد میوه های تشکیل شده دارد به عنوان مثال برای سیب و هلو به طور تقریبی توصیه می شود به ازای هر ۳۰ برگ درخت یا هر ۱۰ سانتی متر طول شاخه بارور یک میوه نگهداری و بقیه حذف شود.

از دیگر انواع هرس های سبزی می توان به ایجاد زخم روی پوست ساقه که به طور معمول در فصل بهار و برای تبدیل شاخه نابارور به بارور انجام می گیرد اشاره کرد ضمن این که تقویت شاخه های بارور ضعیف که گل می دهند اما قدرت نگهداری میوه های حاصله و حتی گل های خود را ندارند و نیز وادار کردن درختان به باروری مبارزه با (غور درختان) از دیگر اهداف این نوع پیرایش عنوان کرد که در آن زخم کردن پوست باعث قطع رابطه قسمت های بالای زخم به بقیه گیاه شده و این قسمت ها مواد قندی خود را نگه داشته و تقویت می شوند.

ایجاد زخم از طریق تکه برداری (برداشتن تکه کوچکی در زیر جوانه)، شکاف زنی (شکاف کوتاه و متوازی در زیر جوانه)، طوقه برداری (برداشتن نوری از پوست دور تا دور ساقه یا تنه به عرض یک الی ۵ میلی متر)، پوست وازگونی (برداشتن پوست و گذاشتن وارونه آن) از انواع روش های ایجاد زخم هستند که باعث به بار نشستن درخت می شوند.

پیرایش برگ هم به عنوان یکی دیگر از هرس های سبز برای گیاهانی که رشد زیاد و شاخسار متراکم دارند به کار برده می شود. در این روش می توان با استفاده از وسایلی مثل چوب های بلند، یا با دست قسمتی از برگ های درخت را به منظور رسیدن نور بیشتر به قسمت های مرکزی شاخسارها حذف کرد تا میوه ها از کیفیت مطلوب تری برخوردار باشند و حتی در مورد گیاهانی مثل سیب، میوه خوش رنگ تر شود.

فراموش نکنید هرس از اصول مهم و یکی از عملیات ضروری باغبانی است که به منظور تحت تاثیر قرار دادن و هدایت نحوه رشد و باروری گیاه انجام می شود.

اس آن چه مهم است این است که هرس

باید متعادل انجام شود و قطع اندام های گیاه به

مقدار لازم و در نهایت احتیاط صورت گیرد.

پروین پناهنده کارشناس باغبانی

شاید بتوان «بیدسک» را در زمره روستاهایی از استان قرار داد که زیر بار خشکسالی کمتر کمر خم کرده است.

طبیعت سرسبز و شاداب این روستا گواهی بر این ادعاست و بدون شک اگر خشکسالی پی در پی و تبعات سوء ناشی از آن نبود، «بیدسک» بسیار سرسبزتر و شاداب تر از این که هست، نمود پیدا می کرد.

هم پای شرایط محیطی، سرسبزی این روستا البته مدیون دستان پینه بسته و چهره های آفتاب سوخته کشاورزان سخت کوشی است که هم چون دیگر روستاییان از زن و مرد گرفته تا کوچک و بزرگ زندگی خود را با یاغ‌ها و زمین های کشاورزی گره زده اند.

به یقین این تلاش و خستگی ناپذیری که به شکرانه نعمت های لایزال الهی و عرضه تصویری زیباتر از طبیعت صورت می گیرد، ستودنی و قابل تقدیر است.

سفر دو ساعته ما به روستای با صفای «بیدسک» شهرستان های درمیان مقارن با روزهای باغبیل زنی انجام شد. مراسمی که در نگاه اول صمیمیت و هم یاری روستاییان را به رخ فضای سرد و بی روح شهری ها می کشد و در نگاه دوم گواه غیرت و تلاش پایان ناپذیر روستایی برای شروعی دوباره است. لحظه به لحظه این مراسم بیان گر آن است که همت مثال زدنی روستاییان بالاتر از آن است که بخوانند مسائلی مثل کمبود امکانات را بپاهان کرده و دست از تلاش بردارند.

آن ها با کمترین امکانات و با روش های منسوخ شده و قدیمی کشاورزی مثل استفاده از چهارپایان یا با بیل زمین ها را برای کاشت دوباره شخم می زنند و شاهد بودیم که حتی عده ای با دست های تلاش گر خود علف های هرز را از دل زمین خارج می کردند تا زمین این بار قدرتمندتر از گذشته بلرهارا در دل خود برویاند.

امید کشاورز به همین محصولات کشت شده است و بس، امیدى که گاه دستخوش بلاها و حوادث طبیعی مثل سرمازدگی، سیل و بارندگی، خشکسالی و . . . شده است و کشاورز را ناامید و غافلگیر می کند اما نه، کشاورز هرگز ناامید نمی شود، که اگر می شد هرگز برای جبران و کشت و کار آن چه از بین رفته

گشت و گذار

۲ ساعت در بیدسک

دوباره همت نمی کرد و شاید گلایه روستاییان از خسارت سرمازدگی و خشکسالی فقط تلنگری باشد به مسئولان تا آن ها بداند که روستایی

■ **شاهد بودیم که علاوه بر بیل و استفاده از چهارپایان، کشاورزان حتی با دست علف های هرز را از دل زمین خارج می کردند**
■ **گلایه کشاورزان از خسارات سرما شاید فقط تلنگری است به مسئولان و این به آن ها یادآوری کنند روستایی حمایت بیشتری می خواهد**
■ **خرده مالکی و هزینه های بالای تامین ادوات کشاورزی باعث شده بود روستائیان بیدسک برای شخم زمین از روش های قدیمی و منسوخ شده استفاده کنند**

حمایت بیشتری می خواهد.

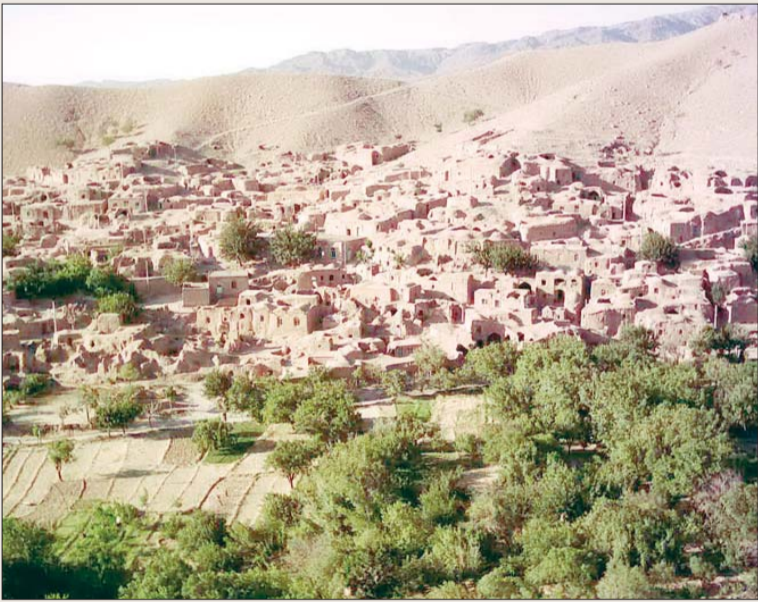
خرده مالکی مجال استفاده از ادوات و ماشین آلات کشاورزی پیشرفته و مجهز برای زیر و رو کردن زمین را از روستائیان بیدسک سلب کرده و شاید هم هزینه های بالای تامین این وسایل مجهز است که آن ها را واداشته است با دست،

باغبیل زنی و به عبارتی شخم زدن زمین ها در فصل بهار و آماده کردن آن برای کشت

خانیک، پویا و استوار همچون گذشته

نام های خانیک، بکری بالا، گوده، کلاته حسن بیگ، آبدریک، امردکن و اکریکی را یکی از شاهکارهای مردم ایران و به خصوص جنوب خراسان برشمرد. به گفته وی هر کدام از این قنات ها محل مناسبی برای تفریح و استراحت مردم و مسافران در تابستان است.

وی با بیان این که حد فاصل قنات اصلی روستا و امردکن ۵ کیلومتر است، گفت: این مسیر زیر کشت درختان بادام است و ادامه این دره طویل که منتهی به دره سرسبزی است از مکان های دیدنی بالا دست سد خاکی خانیک می باشد.

حقیقی زیرساخت های روستا را عالی دانست و این زیرساخت ها را شامل آب لوله کشی، برق، تلفن ثابت، پست بانک و دفتر دایمی در روستاها و مزارع اطراف روستا به

سر گرمی مردان روستا

آفتاب نشینی

آفتاب نشینی بیشتر در فصل زمستان که تقریباً کار کشاورزی کمتر از دیگر ایام سال است به لحاظ وجود برف و باران به صحرا و باغات نمی روند یا کمتر می روند، از جمله سرگرمی های مردم روستا می باشد. آفتاب نشینی به این صورت است که در پناه دیواری رو به آفتاب (پتوری) و به صورت گروهی می نشینند و از هر دری سخن می گویند به طوری که ساعت های متوالی سرگرم و در ضمن منتظر آمدن گله از صحرا می باشند.

این گروه تقریباً جایشان معین است، در سردی

هوا هر کدام به سهم خود مقداری هیزم (خاشه یا

خاشاک) و تکه هایی چوب می آورند و در کنار

آتش لذت دو چندانى از دور هم بودن و تعریف

کردن می برند. همچنین گاهی یکی از آنان که دانای

روستا

فرستادن جنوبی

از میان خبرها

شورای اسلامی خانیک نمونه شد

شورای اسلامی روستای خانیک شهرستان فردوس به عنوان شورای اسلامی نمونه معرفی شد. بهشدار مرکزی فردوس به خبرنگار ما گفت: در همایش استانی شوراهای اسلامی شهر و روستا که در مرکز استان برگزار شد شورای اسلامی روستایی خانیک به دلیل فعالیت های چشمگیر عمرانی، فرهنگی و پی گیری های خستگی ناپذیر در رفع مشکلات روستا به عنوان یکی از شوراهای نمونه انتخاب و از خدمات این شورا تجلیل شد. سید حسن بزم آرا افزود: در این همایش استاندار به تشریح خدمات و توجه خاص دولت به روستاهای محروم پرداخت و گفت: دولت همیشه به اقتضای کم درآمد و آسیب پذیر توجه دارد. حجت الاسلام والمسلمین ارثیسی»، معاون قوه قضاییه نیز در خصوص اهمیت شوراهای تعامل بین شوراهای و مسئولان اجرایی مطالبی بیان کرد.

زمان در روستا

۱-دینه: دیروز، روز گذشته.
۲- پرنه: پریروز، دو روز گذشته.
۳-پیش پرنه: پس پریروز، سه روز گذشته
۴- صبا: فردا، روز آینده. پیش صبا= پس فردا.
۵-امرو: امروز
۶- پارسال: سال گذشته. پهار: دوسال گذشته. پیش پهار: ۳ سال گذشته.
۷- جو درو: یعنی حدود ۲ ماه بعد از عید نوروز، شستم: ۶۰ روز بعد از نوروز
۸- گندم درو: یعنی حدود ۳ ماه بعد از نوروز، نودم (۹۰ روز بعد از نوروز)
۹- سال جاله: سالی که تگرگ آمده و این میدا یک تاریخ است مثالی می گویند فلانی سال زلزله یا سال جاله یا سال ملخی مرده است که در این صورت همه می دانند چه تاریخی بوده.
۱۰- سال دگه: سال آینده، سال آتی.

ضرب المثل های روستا

۱-بپا کرده قباره- ببر کرده عباره- نمی شناسه باباره
کسی که گذشته خود را فراموش کرده
۲-دو از کنده خشک بلند می شه
سالمخوردگان تجربه کافی دارند.
۳-چغندر بزرگ ته جواله
هنوز به بخش اصلی نرسیده ایم.
۴- رای چوپان باشد، از شاخ تکه بز تر شیر می دوشد.
۵-ور مرده لگده
به کسی که چیزی حایلش نیست نصیحت کردن چه سودی دارد.
۶-پیری و معرکه گیری
انجام کاری سبک توسط افراد مسن.
۷-فلانی بی چو، چو بازه
یعنی سرش برای دعوا درد می کند. منتظر بهانه است.
۸- خوش خوردن شفتالو پس دادن هم داره
یعنی اگر لطفی از کسی دیدی باید جبران کنی.
۹- دو قورت و نیمش باقیه
طلبکاره.
۱۰- هر جا سنگ برای پای لنگ
یعنی برای آدم کم شانس هر اتفاقی می افته.
۱۱- فلانی پتیر مایه نه من شیره
همه مشکلات از زیر سر او بلند می شه.
۱۲- ناداشت، خری داشت
کسی که تازه به دوران رسیده.

بازی های روستا

برنجی برنجی

قلندری- این بازی دو نفر اوستا و هر کدام چهار یا پنج نفر یار (یک گروه) دارند. ابتدا دو اوستا سنگ کوچک پهنی را برداشته یک طرف آن را تر می کنند و سپس به هوا می اندازند و به اصطلاح (تر یا خشک) می کنند که هر کس بدستش درست درآمد شروع کننده بازی است. افراد یا گروه هر اوستا به فاصله ۲۰ تا ۳۰ متر رو به روی هم هر کدام مشتیی خاک جلوی خود جمع کرده به صف می نشینند. تا این که اوستای برنده سر اوستای بازنده تر و خشک را روی دامن خود می گیرد و یکی از یارانش خود را آهسته یا با ایما و اشاره صدا می زند که بیاید و مشتی به پشت اوستای رقیب بزند و فوری برگردد و بنشیند. در این حال سر اوستا را بلندکنند و همه یاران با دست روی تپه خاک جلویشان می زنند و با صدای بلند می گویند: «برنجی برنجی» و اوستا باید بفهمد کدام یک بوده که مشت زده و رفته است در هر صورت باید یکی را حدس بزند و اگر حدسش درست بود، یارانش سوار یا ران مقابل شده و فاصله دو ایستگاه را می روند و دوباره بازنده باید همین کار را ادامه بدهد.

محصولات هر سال به طرق مختلف و متناسب با وسع کشاورزان در اکثر روستاها انجام می شود.

بعد از دیدن مراسم و صف ناشدنی یا غبیل زنی که در نقاط مختلف بیدسک در حال انجام بود به حرکت در مسیر یاغ‌ها ادامه دادیم تا از دیگر صحنه های زیبای این روستا نیز استفاده کنیم.

از میان درختان تنومند سرسبز و مزارع کشت شده و گیاهان مختلف گذر می کردیم که با ۲ درخت عظیم و تنومند مواجه شدیم که با آن عظمت در اثر توفان، سرما و بارندگی های شدید واژگون شده و سد معبر کرده بودند.

هر چند دیدن این صحنه یادآور از بین رفتن دسترنج سالیان سال کشاورزی است که با قد کشیدن درخت، جانی تازه گرفته و اینک بی رحمانه کمر او را شکسته اند، اما از آن جا که هیچ چیز در این دنیا بی حکمت نیست می توان به این یقین نیز رسید که حتی عظیم ترین ها در برابر کوچک ترین قدرت خداوند هیچ ارزشی ندارد.

در ادامه راه با زنی روستایی برخورد می کنیم که در حال درو کردن یونجه برای دام هایش است، خدا قوتی می گویم و او نیز صمیمانه و بدون این که دست از کار بکشد، جوابمان را با رویی خوش می دهد.

به راستی که روستایی با کار و تلاش عجین شده است، روستا پیر و جوان، کوچک و بزرگ نمی شناسد، این جا همه تلاش می کنند برای رسیدن به یک هدف، که آن همان ادامه حیات است.

سبزی های معطر کشت شده و صدای آرام بخش جوی آبی که از وسط یاغ گذر می کرد، فضای روستا را دل انگیز و معطر ساخته بود و شاید این طبیعت زیباست که روستایی را با تمام کمبود امکانات و زندگی سخت روستایی در روستا ماندگار کرده است.

همین سفر کوتاه به بیدسک نشان داد که این روستا قابلیت های متنوعی در عرصه گیاهان دارویی مختلف و کشت محصولات استراتژیکی مثل زرشک دارد و باید بیش از پیش مورد توجه و عنایت مسئولان و متولیان قرار بگیرد و به همین علت است که می گویم روستا و روستایی هنوز هم نیازمند حمایت است و استحقاق پیشرفت هایی بیش از آن چه که هست، دارد.

ICT روستایی بیان کرد.

وی در ادامه به مشکلات و نیازهای این روستای تاریخی اشاره کرد و افزود: با توجه به نوسازی روستا بعد از انقلاب و مهاجرت تدریجی اهالی از روستای قدیم به مکان جدید (پروژه ساختمانی شهید رجایی) فقدان امکانات عمومی و خدماتی از مهم ترین مشکلات روستاست.

رئیس شورای اسلامی خانیک دسترسی نداشتن به آب کشاورزی مطمئن و چاه عمیق، ثبات نداشتن درآمد اهالی بر اثر سرمازدگی، خشکسالی و سیل اخیر که باعث خسارات زیادی به محصولات، قنات ها و مزارع شد، آنتن ندادن تلفن همراه، اجرا نشدن طرح هادی روستا، نبود راه ارتباطی مناسب بین مزارع و قنات ها، روشنائی نداشتن مسیر امام زاده تا گلزار شهدا و نبود امکانات اولیه در این محل و مشکل جایگاه توزیع فرآورده های نفتی را از کمبودها و مشکلات اهالی خانیک برشمرد که همت و عنایت دولتمردان را می طلبد.

وی احداث جاده آسفالتنه حد فاصل جاده فردوس- بجنستان و روستا و ادامه عملیات فرس سازی تا امام زاده، مرمت بخش هایی از قنات ها، آغاز عملیات ساخت مسجد در مجتمع فرهنگی پیامبر اعظم (ص) که نیمه تمام است نهال کاری فضای سبز این مجتمع، پیشرفت ۴۰ درصدی خانه عالم روستا، آغاز عملیات خانه بهداشت را از مهم ترین اقدامات انجام شده یا در دست اقدام در این روستای تاریخی عنوان کرد. وی اظهار امیدواری کرد: با همت مردم روستا و خیران، مسافران و عنایت ویژه دولت خدمت گزار شاهد شکوفایی و پیشرفت همه جانبه در این منطقه باشیم.

«حقیقی» در پایان با معرفی سایت خانیک به نشانی: //Khanik.ir/ HTTP: در مردم خواستار برای آشنایی کامل با آداب و رسوم و فرهنگ و فعالیت های دولت در این روستا به این سایت مراجعه کنند.

